

25-Akademik yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme

Tuğba DEMİRTAŞ TOLAMAN¹

Nurefşan KARAKAŞ²

APA: Demirtaş Tolaman, T.; Karakaş, N. (2021). Akademik yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 447-460. DOI: 10.29000/rumelide.1012461.

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de 2010 yılı ile 2020 yılları arasında akademik yazma alanında yayımlanmış makalelerin incelenmesidir. Yayımlanan makaleler yayım yılı, dergi, hedef dil, konu, yöntem, veri toplama araçları, veri analizi ve örneklem/çalışma grubu olmak üzere çeşitli ölçütler bakımından incelenmiştir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmış ve betimsel analiz yöntemi gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında DergiPark, Google Scholar veritabanları aracılığı ile elde edilen 44 makale incelenmiştir. Akademik yazma alanında yayımlanmış makalelerin konuları incelendiğinde, en çok akademik yazıların yapısal incelemesi ardından sırasıyla akademik yazma sürecine ait sorunlar ve çözüm önerileri, akademik yazma becerisine ait stratejiler, yöntem ve teknikler, akademik yazma ile ilgili lisans ve lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim görevlilerinin görüşlerinin ele alındığı görülmüştür. Son dört yılda önceki yıllara göre daha fazla makale yayımlanmış, en fazla makale ise 2020 yılında yayımlanmıştır. Akademik yazma ile ilgili makalelerde hedeflenen dil bakımından en çok makalenin Türkçenin ana dili olarak öğretiminde yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte yabancı dil olarak İngilizceyi hedefleyen araştırmalar yabancı dil olarak Türkçeyi hedefleyen araştırmalardan daha fazla sayıda yer almıştır. Makaleler yöntem bakımından incelendiğinde, genellikle nitel araştırma yönteminin tercih edildiği, en fazla dokümanların incelendiği, veri toplama aracı olarak görüşmelerin sıklıkla kullanıldığı, veri analizinde en fazla betimsel analizin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Makaleler örnekleme/çalışma grubuna göre incelendiğinde ise araştırmaların daha çok metinler üzerinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Akademik yazma, akademik Türkçe, yazma eğitimi

A review of articles on academic writing skills

Abstract

The aim of this study is to examine the articles published in the field of academic writing in Turkey between 2010 and 2020. Published articles were examined in terms of various criteria such as publication year, journal, target language, subject, method, data collection tools, data analysis and sample/study group. In the study, descriptive scanning model was used and descriptive analysis method was carried out. Within the scope of the research, 44 articles obtained through DergiPark and Google Scholar databases were examined. When the subjects of the articles published in the field of academic writing were examined, it was seen that after the structural analysis, the problems and

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD (Sakarya, Türkiye), tdemirtas@sakarya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6632-9752 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 26.09.2021-kabul tarihi: 20.10.2021; DOI: 10.29000/rumelide.1012461]

² YL Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi ABD (Sakarya, Türkiye), nurefsan.karakas1@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7904-9952

solution suggestions of the academic writing process, the strategies, methods and techniques of the academic writing skill, the views of undergraduate and graduate students and lecturers on academic writing were discussed. More articles were published in the last four years compared to previous years, and the most articles were published in 2020. It was concluded that the most articles in terms of the targeted language in the articles on academic writing were published in teaching Turkish as a mother tongue. However, studies targeting English as a foreign language were more numerous than studies targeting Turkish as a foreign language. When the articles were examined in terms of method, it was found that the qualitative research method was generally preferred, the documents were examined the most, interviews were frequently used as a data collection tool, and the most descriptive analysis was carried out in data analysis. When the articles were examined according to the sample/study group, it was concluded that the researches were mostly done on the texts.

Keywords: Academic writing, academic Turkish, writing education

Giriş

İnsanlığın belleği olarak bilinen yazının farklı kullanım alanları mevcuttur. Bu kullanımlardan birisi de yazının akademik amaçlarla kullanımınıdır. Seyedi (2019) akademik dili günlük hayatta kullandığımız dilden farklı olarak bilimsel bilgi paylaşımı için, bilim insanları, akademisyenler, uzmanlar ve öğrenciler tarafından sözlü ve yazılı iletişim sağlamak amacıyla kullanılan bir dil olarak tanımlamıştır. Sarıkaya (2021: 4) ise akademik dili, bireylerin eğitim-öğretim yaşamlarında kullandığı, sosyal ve günlük dilden farklı işlevleri olan, bilginin ve teknik terimlerin ön planda olduğu ve üst düzey düşünme becerilerinin yoğun bir biçimde kullanıldığı, öznellikten uzak bir dil olarak tanımlamaktadır.

Akademik dilin kullanıldığı metinler oluşturmak belirli kuralları bilmeyi ve bunları uygulamayı zorunlu kılmaktadır. Yazma sürecinde akademik dilin özelliklerini yansıtan ve bilgi paylaşımını sağlayan bir ürün ortaya koymak, akademik dilin inceliklerini ve yazıya nasıl aktarılacağını bilmeyi gerektirir. Dünya genelinde akademik dilin kullanıldığı yazma eylemi alanyazında çoğunlukla “academic writing” olarak adlandırılmış (Leki,1998; Oshima & Hogue, 2007; Gillett, A., Hammond, A., & Martala, M. 2009; Murray, R. & Moore., S. 2006; Hartley., J. 2008) Türkçe alanyazında ise “akademik yazma” olarak karşılık bulmuştur. Aydın (2015) akademik yazmayı bir konuyla ilgili nesnel bilgilerin araştırma ve düşünme süreçlerinden geçerek belirli kuralların uygulanmasıyla bir rapor halinde sunulması olarak ifade etmektedir. Monippally ve Pawar (2010) akademik yazmayı bilimsel bilgiyi belgelemek ve iletmek için kullanılan bir araç olarak ele alırken Sanches (2019) akademik yazmayı kişisel ve toplumsal kimliğin inşası için kullanılan bir araç, bir kaynak ve öğrenmenin bir sonucu olarak tanımlamaktadır. Bowker (2007) de akademik yazmayı kendine ait net kuralları ve uygulamaları olan özel bir yazma türü olarak tanımlamış ve akademik yazma sırasında içeriğin resmi bir yapıya göre organize edilmesine, dilbilgisi özellikleri dikkate alınarak yazılmasına ve amacına uygun bir şekilde temellendirilmesine dikkat çekmiştir.

Alanyazında akademik yazmanın amacının farklı bakış açılarıyla ele alındığı görülmektedir. Whitaker (2009) ikna etmek, analiz etmek ve bilgilendirmek amacıyla akademik yazmaya başvurulduğunu belirtmiştir. Gardner ve Nesi (aktaran Davidson, 2019) 2013, ise akademik yazma için beş amaç belirlemiş ve akademik yazma türlerini bu amaçlara göre gruplandırmışlardır. Bunlar; bilgilendirmek ve kavramak, akıl yürütme gücünü geliştirmek, araştırma becerilerini inşa etmek, profesyonel pratik kazanmak ve eğitmen ya da alan uzmanları için yazmak. Bununla birlikte yükseköğretim seviyesinde öğrenciler öğrendiklerini ve kavradıklarını göstermek için akademik yazma becerisi kullanırken ileri

seviyelerde araştırma becerilerini geliştirmek ve profesyonel pratik kazanmak için de akademik yazma becerisini kullanmaktadırlar.

Alanyazından hareketle akademik yazma bir amaca yönelik yazılmakta, sürece dayalı olmakta, yazıldığı dilde yeterlilik gerektirmekte ve düşünce temelli bir beceri olarak bilinmektedir. Bir düşünceyi etkili bir şekilde aktarmak amaçlanırken aynı zamanda akademik yazmaya özgü dil standartlarının da sağlanması amaçlanmaktadır. Akademik yazma gelişigüzel bir şekilde bir defada odaklanılıp yapılacak bir eylem değil, üzerine düşünülmesi gereken, planlama ve hazırlık evrelerinden sonra analiz ve sentez gibi aşamalarını içinde barındıran bir süreçtir. Sorumluluk, karmaşıklık, resmîlik, nesnellik ve doğruluk akademik yazmanın ayırt edici özellikleridir (Samigullina, 2018). Akademik yazmanın tez, makale, bildiri, proje ve poster gibi türleri vardır. Bu türler, genellikle bir araştırma sürecinin kompozisyon hâlinde raporlaştırılmasından ibarettir. Çok sayıda türü bulunan akademik yazma, başlı başına bir disiplin olarak kabul edilmektedir. Bu disiplininin başlık yazımından kaynakça yazımına kadar uzanan farklı bölümleri ve bunların yazımını ilgilendiren dil, anlatım, biçim gibi nitelikleri vardır (Karagöl ve Deniz, 2017).

Özellikle yükseköğretim düzeyinde lisans ve lisansüstü eğitim görmekte olan öğrenciler aldıkları eğitimin çeşitli aşamalarında kendi disiplinlerine veya disiplinlerarası alanlara ait değerlendirmelere tabi tutulmakta böylece bir üst aşamaya geçebilmektedirler. Öğrencilerin bu öğrenim seviyesinde değerlendiricilere düşünme becerisini göstermenin tek yolu akademik yazma becerisinden geçmektedir (Bowker, 2007). Bununla birlikte yüksek lisans ve doktora eğitiminin sonunda öğrencilerin özgün, nitelikli tezler yazmaları, bu tezleri ilgili uzman jüri karşısında sunmaları ve ardından bilim dünyası ile paylaşımları gerekmektedir. Öğrencilerin bu akademik süreçte başarılı olabilmeleri için de akademik yazmanın temel ilkelerini öğrenmeleri ve gerekli dil yeterliliğine ulaşmaları bir ihtiyaç haline gelmektedir. Aksi takdirde öğrenciler, akademik beklentilerine ulaşamamakta ve bu durum motivasyon eksikliğine, düşük değerlendirme notlarına sebep olabilmekte hatta süreç akademik başarısızlıkla sonuçlanabilmektedir (Van de Poel ve Gasiorek, 2012). Bu durumda öğrencilerden beklenen akademik dilin etkin bir şekilde kullanılmasıdır. Ayrıca bir araştırmacının araştırma amacını, sürecini, elde ettiği bulguları ve sonucunu bilim dünyasına bildirmesinin de yolu akademik yazma becerisinden geçmektedir.

Akademik yazma eğitiminin lisans ve lisansüstü düzeyde bir ihtiyaç haline gelmesi ülkemizde birtakım gelişmelere de neden olmuştur. Yükseköğretim Kurulu'nun 2017 yılında eğitim fakültelerinin öğretim programlarında yaptığı değişikliklerden birisi de Türk Dili II dersinin içeriğinin akademik dilin kullanımı ve metin yazma olarak belirlenmesidir. Ders içeriği incelendiğinde “akademik dil ve yazının özellikleri; akademik yazılarda tanım, kavram ve terimlerden yararlanma; nesnel ve öznel anlatım; akademik metinlerin yapısı ve türleri (makale, rapor ve bilimsel özet vb.); iddia, önerme yazma (bir düşünceyi doğrulama, savunma ya da karşı çıkma); bilimsel raporların ve makalelerin biçimsel özellikleri; rapor yazmanın basamakları; açıklama, tartışma, metinler arası ilişki kurma, kaynak gösterme (atıf yapma ve dipnot gösterme, kaynakça oluşturma); başlık yazma, özetleme, anahtar kelime yazma; bilimsel yazılarda dikkat edilecek etik ilkeler; akademik metin yazma uygulamaları” konularının ele alındığı görülmektedir (YÖK, 2017). Bu kararın alınmasıyla birlikte lisans düzeyinde uygulamalar başlamış ardından da araştırmalara konu olmuştur. Ergişi ve Kozaner (2020) Türk Dili II dersinin içeriğine yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmada katılımcıların akademik yazmanın önemini ve gerekliliklerini kavradıklarını ancak akademik yazma becerilerini kazanmada zorluk yaşadıklarını ve kendilerini yetersiz gördüklerini tespit etmiştir. Ayrıca

sınıfların kalabalık olması, kaynak eksikliği ve iş yükünün fazla olmasından dolayı ders içi etkinliklerinin katılımcılar tarafından yetersiz bulunduğu belirtilmiştir.

Bununla birlikte Türkiye’de lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim görmekte olan birçok yabancı öğrenci bulunmaktadır. Yabancı öğrencilerin akademik başarıya ulaşmaları için sadece temel düzeyde yazma becerisinin gelişmiş olması yeterli değildir. Tok (2013) yapmış olduğu çalışmada Türkçe eğitim görmek için ülkemize gelen yabancı öğrencilerin akademik yazma eğitimine ihtiyaç duyduklarını, öğrencilerin kelime, cümle, paragraf ve metin düzeyinde sorunlarla karşılaştıklarını tespit etmiştir. Kurudayıoğlu ve Çimen (2020) de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin bildiri özet metinlerinde üstsöylem belirleyicilerini yeterli ve etkin bir şekilde kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Bu ihtiyacın karşılanması amacıyla Yurtdışı Türkler Başkanlığı tarafından 2018 yılından itibaren “Akademik Türkçe” programı uygulanmaya başlanmıştır. Bununla birlikte TÖMER ders programlarında da “Akademik Türkçe” dersleri yer almıştır. Böyle bir programın uygulamaya koyulmuş olması bu alanda önemli bir gelişmeye katkı sağlamakla beraber uygulamada birtakım sorunlarla karşılaşıldığı da bilinmektedir. Azizoğlu, Demirtaş Tolaman, İdi Tulumcu (2019) tarafından yapılan bir çalışmada akademik yazma eğitiminde yabancı öğrencilerin motivasyonlarının düşük düzeyde olması, öğrencilerin Türkçedeki bilgi ve uygulama eksiklikleri, ders kitaplarının dilbilgisi ağırlıklı ve teorik bilgi ağırlıklı olması ve sonuç odaklı bir değerlendirme yapılması akademik yazma eğitiminde karşılaşılan belli başlı sorunlar olarak görülmektedir.

Akademik yazma alanında yapılan araştırmaların ve uygulamaların artması Türkiye’de bu alanda yapılan bilimsel araştırmaların eğilimlerinin de tespit edilmesini gerekli kılmıştır. Bu sebeple bu çalışmada Türkiye’deki akademik yazma alanında yayımlanan makaleler yayım yılı, dergi, hedef dil, konu, yöntem, veri toplama aracı, veri analizi ve örneklem/çalışma grubu olmak üzere çeşitli ölçütler bakımından incelenmiştir.

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında yayınlanmış olan akademik yazma konulu makaleler incelenmiştir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir modeldir (Karasar, 2005, s. 183).

Çalışma grubu

Bu çalışmada 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de akademik yazma alanında yayımlanmış 44 makale incelenmiştir. Araştırmada makalelere ulaşmak amacıyla DergiPark ve Google Scholar veri tabanları taranmıştır. Veri tabanları taranırken "akademik yazma", " akademik yazı", ve "akademik Türkçe" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Seçilen araştırmaların elektronik olarak erişime açık ve Türkiye’de yapılmış bir çalışma olmasına dikkat edilmiştir. Bu şekilde son 20 yıl içinde akademik yazma ile ilgili toplam 49 adet makaleye ulaşılmıştır. Makaleler içerisinde araştırma amaçlarına uygun olmayan beş makale çalışma kapsamından çıkarılmış ve 44 makale incelemeye alınmıştır.

Veri toplama araçları

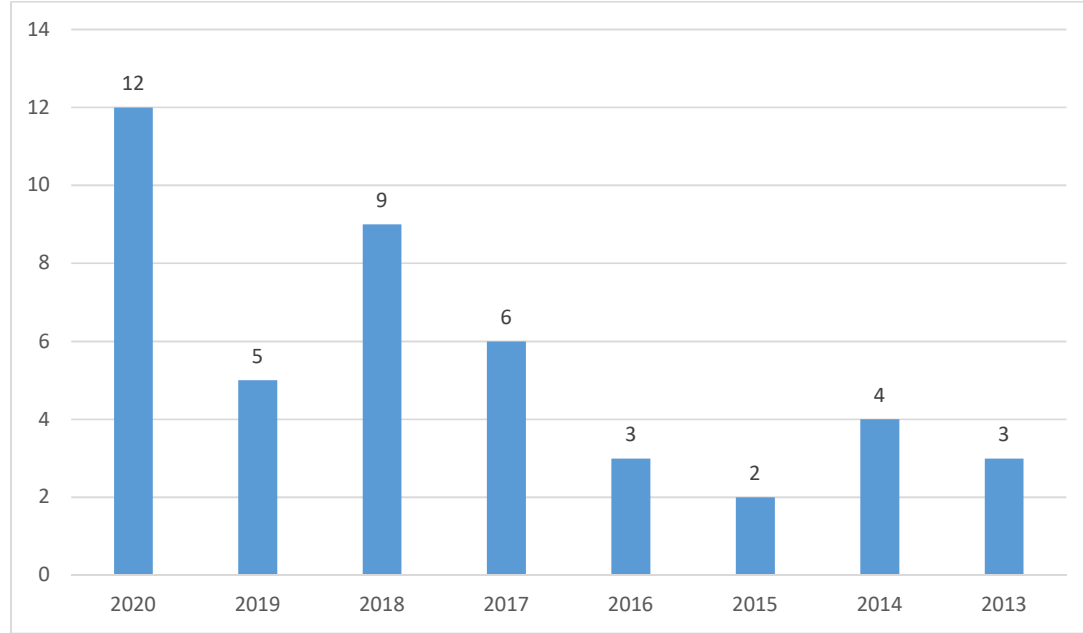
Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından alanyazından yararlanılarak geliştirilen “Makale İnceleme Formu” kullanılmıştır. Bu doğrultuda araştırmada akademik yazma alanında yayımlanan makaleler yayım yılı, dergi, hedef dil, konu, yöntem, veri toplama araçları, veri analizi ve örneklem/çalışma grubu olmak üzere çeşitli ölçütler bakımından incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi gerçeleştirilmiştir. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Ardından bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve şimşek, 2008, s. 224).

Bulgular

1. Akademik yazma ile ilgili makalelerin yıllara göre dağılımı

şekil 1: Makalelerin yıllara göre dağılımı

şekil 1’de yer alan bilgilere göre Türkiye’de akademik yazma ile ilgili ilk makale 2013 yılında yayımlanmıştır. Bununla birlikte bilimsel metin, bilimsel metin üretimi, bilimsel söylem gibi kavramların alanyazında uzun yıllardır var olduğu bilinmektedir. Bu araştırmada yalnızca akademik yazma kavramını doğrudan içeren çalışmalar ele alınmıştır.

Akademik yazma ile ilgili en fazla makalenin yayımlandığı yıl 12 makale ile 2020 yılıdır. Bunu sırasıyla 9 makale ile 2018 yılı, 6 makale ile 2017 yılı ve 5 makale ile 2019 yılı izlemektedir. şekil 1 incelendiğinde, akademik yazma ile ilgili makalelerin son dört yılda artış gösterdiği görülmektedir. Akademik yazma ile ilgili makalelerin son yıllarda artması hem lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim görmekte olan öğrenci

sayısının artması (YÖK, 2021), hem öğrencilerin bu alanda yaşadığı zorluklar hem de bu konunun son yıllarda ulusal ve uluslararası alanyazında birçok araştırmaya yansımaları ile ilişkili olabilmektedir.

2. Akademik yazma ile ilgili makalelerin dergilere göre dağılımı

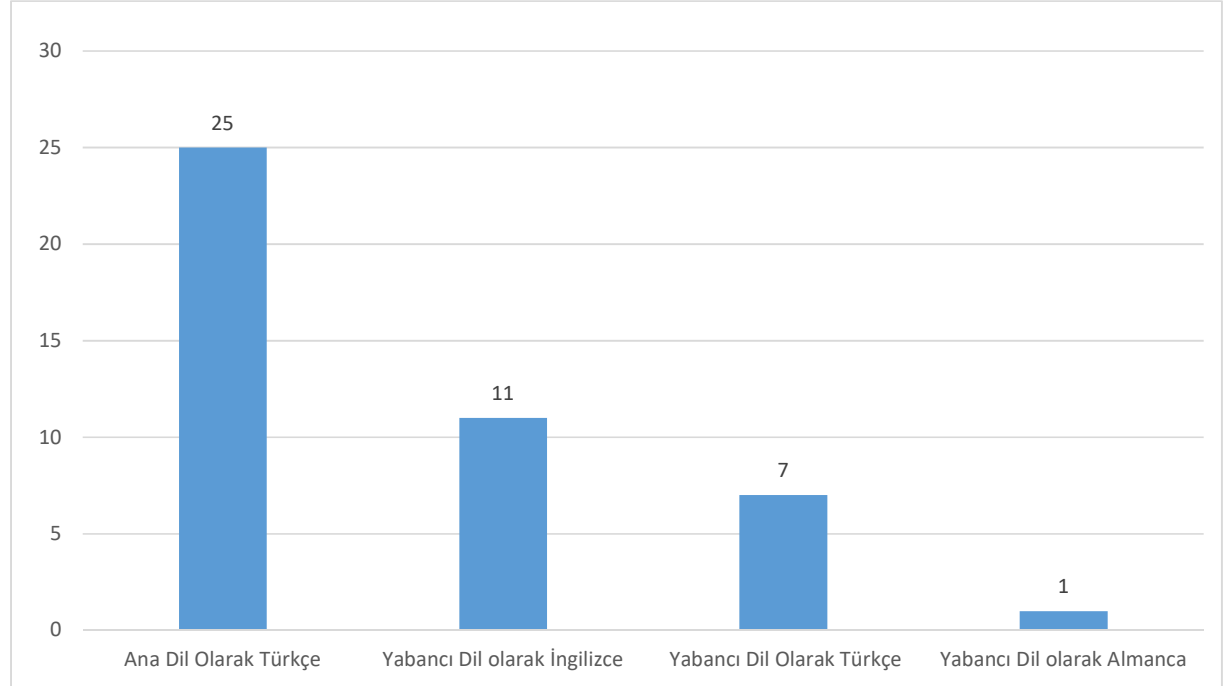
Dergi adı	Yayın sayısı
Ana Dili Eğitimi Dergisi	7
Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi	4
Dil Dergisi	2
Kastamonu Eğitim Dergisi	3
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	3
Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Bahkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi	1
Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik	1
Eğitim ve Bilim Dergisi	1
Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi	1
Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2
Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi	1
Humanities Sciences	1
International Journal of Language Academy	1
İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi	1
Tarih Okulu Dergisi	1
Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi	1
Journal of Turkish Studies	1
Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Dergisi	1
Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi	1
Yükseköğretim ve Bilim Dergisi	1
Toplam	44

Tablo 1: Makalelerin dergilere göre dağılımı

Tablo 1 incelendiğinde, akademik yazma alanındaki makalelerin en çok Ana Dili Eğitimi Dergisi'nde yayımlandığı görülmektedir. Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi'nde 4 makale; Kastamonu Eğitim Dergisi ve RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi'nde ise üçer makale ve Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi ve Dil Dergisi'nde ikişer makale yayımlanmıştır. Ana dili olarak

Türkçenin eğitimi ile ilgili bir dergi olan Ana Dili Eğitimi Dergisi'nde akademik yazma ile ilgili çalışmaların fazla olması genel olarak Türkçe eğitiminde de akademik yazmanın önemini gösterir niteliktedir. Toplamda 28 farklı dergide akademik yazma ile ilgili makalelere yer verilmiştir. Bu durum, Türkiye genelinde farklı illerde, üniversitelerde ve enstitülerde dil eğitimi ve öğretimi, edebiyat, eğitim bilimleri alanlarında yayımlanan birçok dergide akademik yazma konusunun ele alındığını göstermektedir.

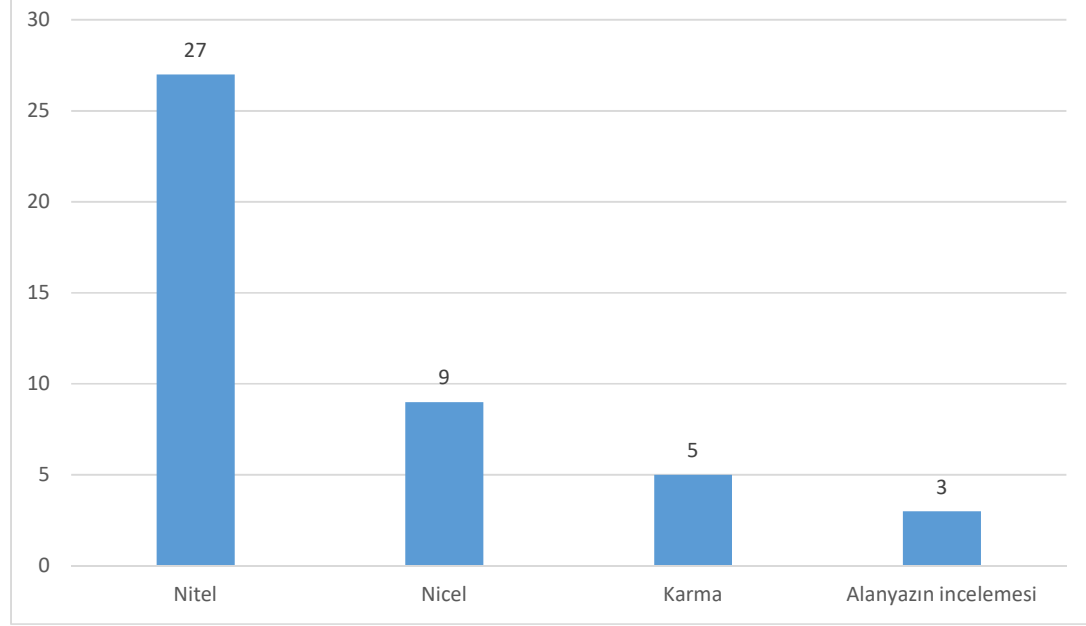
3. Akademik yazma ile ilgili makalelerin hedeflenen dile göre dağılımı

Şekil 2: Hedeflenen dile göre dağılımı

Şekil 2 incelendiğinde, akademik yazma alanında yayımlanan makalelerin büyük bir kısmının (25) ana dil olarak Türkçeyi, ardından yabancı dil olarak İngilizceyi (11) hedeflediği görülmektedir. Ana dil olarak Türkçe eğitiminde akademik yazma konusu üzerine 25 makale yayımlanmışken yabancı dil olarak Türkçe ile ilgili 7 makale yayımlanmış olması dikkat çekmektedir. Bununla birlikte yabancı dil olarak Almanca'yı hedefleyen yalnızca 1 çalışma bulunmaktadır.

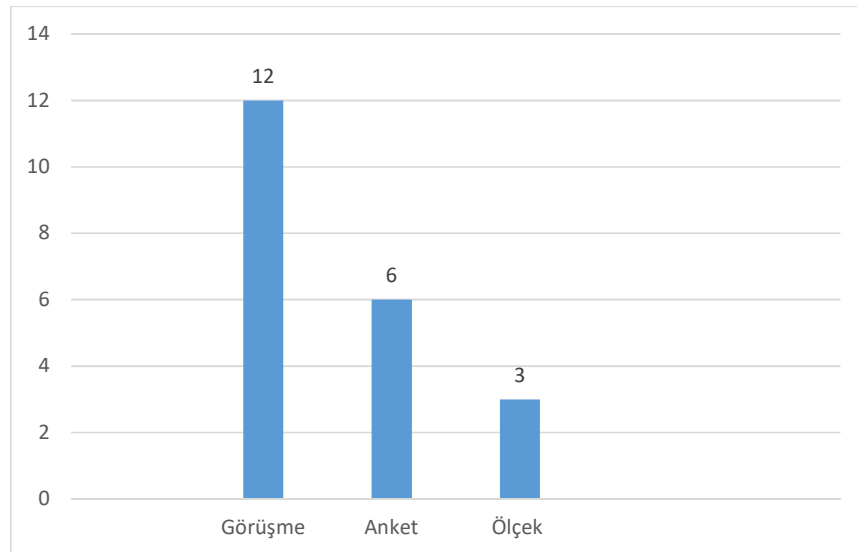
4. Akademik yazma ile ilgili makalelerin araştırma yöntemine göre dağılımı

Şekil 3: Yöntem türüne göre makale sayıları

Şekil 3 incelendiğinde, Türkiye’de akademik yazma ile ilgili yayımlanmış makalelerin genel olarak nitel araştırma modeline dayalı olarak yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalardan nitel olan çalışmaların sayısı 27 iken; nicel olan çalışmaların sayısı 9’dur. Karma ve alanyazın incelemesi odaklı çalışmaların sayısı ise daha azdır.

5. Akademik yazma ile ilgili makalelerin veri toplama araçlarına göre dağılımı

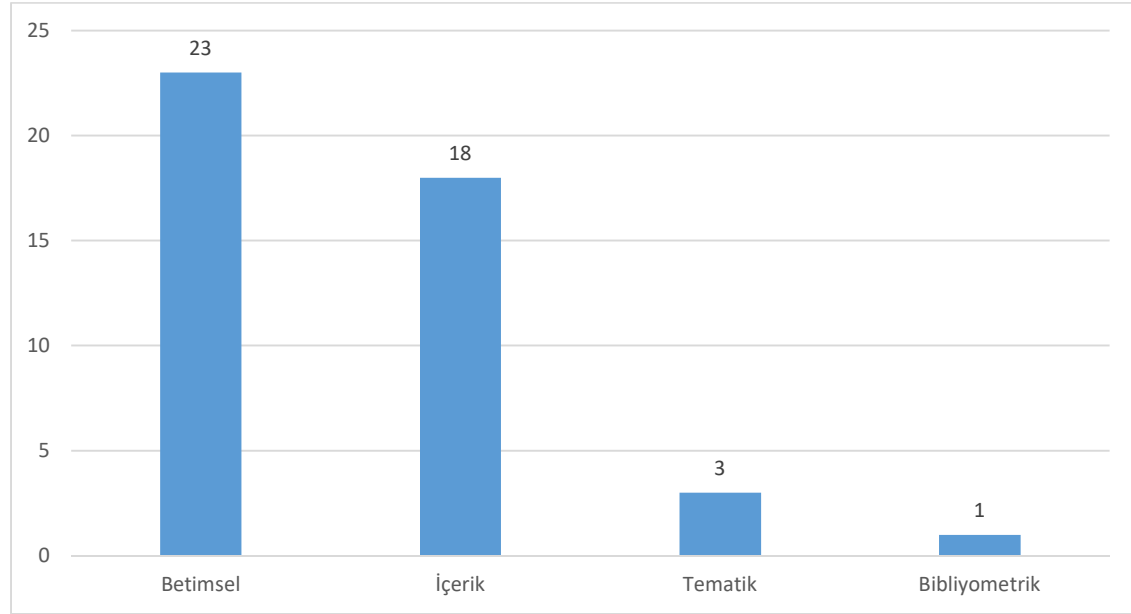

Şekil 4: Makalelerde kullanılan veri toplama araçları

Araştırma kapsamında incelenen makalelerde veri toplama yöntemi ve veri toplama aracı başlıklarında bir kavram yanılığı olduğu, iki kavramın birbirinin yerine kullanıldığı görölmüştür. Bazı araştırmalarda ise kullanılan veri toplama aracı belirtilmemiştir. Bu doğrultuda akademik yazma ile ilgili makalelerde genellikle dokümanların incelendiği (22); veri toplama aracı olarak da görüşme (12), anket (6) ve ölçeklerin (3) kullanıldığı görölmüştür.

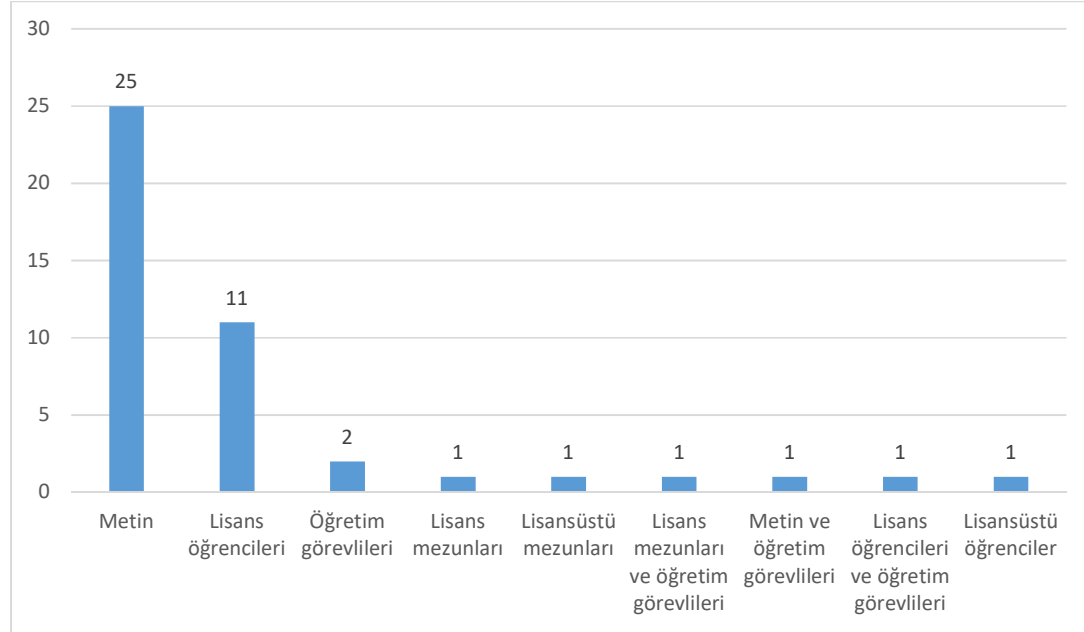
6. Akademik yazma ile ilgili makalelerin veri analiz yöntemine göre dağılımı

Şekil 5: Makalelerde kullanılan veri analiz yöntemleri

Şekil 5 incelendiğinde, akademik yazma ile ilgili makalelerde veri analiz yöntemi olarak en çok betimsel analiz yöntemi (23) tercih edilmiştir. İçerik analiz yöntemi (18) ise ikinci olarak en çok tercih edilen analiz yöntemidir. Tematik analiz yöntemini kullanan 3, bibliyometrik analiz yöntemini kullanan bir makale vardır. Hem betimsel hem içerik analizi yöntemini kullanan bir araştırma bulunmaktadır.

7. Akademik yazma ile ilgili makalelerin katılımcı seçme yöntemine göre dağılımı

Şekil 6: Çalışma grubuna göre makale sayıları

Şekil 6'ya göre, akademik yazma ile ilgili yazılan makalelerde en çok metinlerin (25) incelendiği görülmüştür. Metinlerin ardından araştırmalarda katılımcıların çoğunlukla lisans öğrencilerinden (11) seçildiği görülmektedir. Lisansüstü düzeyde eğitim vermekte olan öğretim görevlileri ile yapılan 2 araştırma mevcuttur. Araştırmalarda lisans mezunları, lisansüstü mezunları ve lisansüstü öğrencilerin de çalışma grubu olarak yer aldığı görülmektedir.

7. Akademik yazma ile ilgili makalelerin konulara göre dağılımı

Makale konusu	Makale sayısı
Yapısal inceleme	10
Akademik yazma sürecine ait sorunlar ve çözüm önerileri	9
Yazma stratejileri, yöntem ve teknikler	8
Akademik yazma ile ilgili görüşler	6
Geribildirim uygulamaları	3
Yazım kılavuzu inceleme	2
Alıntı yapma uygulamaları	1

Üstsöylem	2
Raporlaştırma	1
Değerlendirme ölçütleri	2
Atıf türleri ve kullanım sıklığı	1
Toplam	44

Tablo 2: Makalelerin konulara göre dağılımı

Tablo 2'ye göre, akademik yazma alanında yayımlanan makalelerde 11 farklı konunun ele alındığı görülmektedir. Akademik yazma alanındaki makalelerde en çok yapısal inceleme (10) göze çarpmaktadır. Ardından akademik yazma sürecine ait sorunlar ve çözüm önerileri (9) makalelere konu olmuştur. Bununla birlikte akademik yazma becerisine ait stratejiler, yöntem ve teknikler 8 araştırmaya konu edinilmiştir. Akademik yazma ile ilgili görüşler ise 6 makalede yer almaktadır. Diğer konuların da az sayıda da olsa makalelerde yer aldığı görülmektedir.

Sonuç ve tartışma

Türkiye'de akademik yazma alanında yayımlanmış olan makalelerin çeşitli ölçütler (yayın yılı, dergi, hedef dil, konu, yöntem, veri toplama aracı, veri analizi ve örneklem/çalışma grubu) bakımından incelenmesini amaçlayan bu araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda değerlendirilmiştir.

Bu araştırma kapsamında Türkiye'de akademik yazma kavramı ile ilgili ilk makalenin 2013 yılında yayımlandığı görülmüştür. Bununla birlikte bilimsel metin, bilimsel metin üretimi, bilimsel söylem gibi kavramların alanyazında uzun yıllardır var olduğu bilinmektedir. Bu araştırma yalnızca akademik yazma kavramını doğrudan içeren çalışmaları ele almıştır.

Son on yılda konu ile ilgili en fazla makale (12), 2020 yılında yayımlanmıştır. Bunu sırasıyla 9 makale ile 2018 yılı, 6 makale ile 2017 yılı ve 5 makale ile 2019 yılı izlemektedir. Son 4 yılda önceki yıllara göre daha fazla makalenin yayımlandığı görülmektedir. Karagöz ve Şeref (2020) tarafından yapılan araştırmada da Türkçe eğitimi alanında akademik yazma becerisine ait araştırmaların yeterli olmadığı 2016 yılından sonra bu konunun araştırmacıların ilgisini çekmeye başladığı ifade edilmiştir. Benzer biçimde Kan (2017) da akademik yazma alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerini çeşitli açılardan incelediği çalışmasında, 29'u yüksek lisans ve 19'u doktora olmak üzere toplam 48 teze ulaşmış, bu sayının yeterli düzeyde olmadığını belirtmiştir. Son yıllarda yapılan araştırma sayılarının artmasının hem ana dil olarak hem de yabancı dil olarak Türkçenin akademik alandaki kullanımının yaygınlaşmasından ve bu alanda yaşanan sorunların fark edilmesinden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Nitekim son yıllarda lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim gören yerli ve yabancı öğrenci sayısı artmış (YÖK, 2021), bu öğrencilerin eğitimleri boyunca akademik dili ve akademik yazma becerisini geliştirmeleri bir zorunluluk haline gelmiştir.

Akademik yazma ile ilgili makalelerin yayımlandığı dergiler incelendiğinde, 28 dergide bu konuya yer verildiği görülmektedir. Akademik yazmayla ilgili en çok makale yayımlayan dergi Ana Dili Eğitimi dergisi olmuştur. Bu durum, akademik yazma alanının diğer disiplinlerle ilgili de olsa daha çok Türkçe

eğitimi ve öğretimi kapsamında yer aldığını göstermektedir. Ardından RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi ve Kastamonu Eğitim Dergisi akademik yazma ile ilgili birden fazla çalışmanın yapılmış olduğu dergilerdir. Araştırma kapsamındaki makalelerin sayısı ile yayımlandıkları dergiler incelendiğinde makale sayısının az olmasına rağmen çeşitli dergilerde, çeşitli illerdeki üniversitelerde ve enstitülerde bu alandaki çalışmalara yer verilmesi konunun dil, edebiyat, eğitim bilimleri alanlarında giderek yaygınlaştığını göstermesi açısından dikkat çekmektedir.

Akademik yazma ile ilgili makalelerde hedeflenen dil bakımından makaleler incelendiğinde, en çok makalenin Türkçenin ana dili olarak öğretiminde yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu makalelerde özellikle lisans düzeyindeki öğrencilerin akademik yazma becerisi konu edilmektedir. Bununla birlikte yabancı dil olarak İngilizceyi hedefleyen çalışmalar yabancı dil olarak Türkçeye odaklanılan çalışmalardan daha fazla sayıdadır. Bunun nedeninin İngilizcenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan çalışmaların tüm dünya genelinde fazla olması, yurt dışındaki araştırmalarda İngilizce eğitiminde akademik yazmanın önemli bir yer tutması ve bunun ülkemizdeki İngilizce eğitimi alanyazınına yansımış olmasıdır. Bu araştırmanın bulguları Kan (2017) tarafından yapılan araştırmanın bulgularını destekleyici niteliktedir. Kan (2017) Türkiye’de akademik yazma alanında yapılan lisansüstü tezleri incelediği araştırmasında akademik yazma alanına ilişkin tezlerin büyük bir kısmının İngiliz Dili Eğitimi Programı’nda tamamlandığını, bununla birlikte oldukça azının Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Programlarında tamamlandığını, tezlerin büyük bir kısmında İngilizceye odaklanıldığını; oldukça azında ise Türkçeye odaklanıldığını ifade etmiştir. Alanyazındaki araştırmalar incelendiğinde Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de akademik yazma becerisinin yeterince kazanılmadığı bilinmektedir (Azizoğlu, Demirtaş Tolaman, İdi Tulumcu, 2019). Bu durumda ana dili olarak Türkçe eğitiminde olduğu kadar yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde de akademik yazma becerisinin ele alınıp araştırılması gerektiği söylenebilir.

Akademik yazma alanında yayımlanan makaleler yöntem bakımından incelendiğinde, makalelerde genellikle nitel araştırma yönteminin tercih edildiği görülmektedir. Nitel araştırma yöntemi 27 makalede yöntem olarak seçilirken nicel yöntem 9 araştırmada kullanılmıştır. Karma yöntem ile alanyazın çalışması ise az sayıda makalede yöntem olarak seçilmiştir. Makalelerde genellikle doküman incelemesi yapılmış, veri toplama araçları olarak görüşme formu, ölçek, anket kullanılmıştır. Doküman incelemesi yapılan makalelerde akademik yazmaların özellikleri, sık kullanılan yapılar, bildirilerin, makalelerin ve tezlerin incelemeleri yapılmıştır. Araştırmalarda veri toplama aracı olarak görüşme formlarından yararlanılmıştır. Özellikle öğretim elemanlarının ve öğrencilerin akademik yazma alanındaki görüşlerinin alınması, uygulama sürecine yönelik işlevsel dönütler alınmasına katkı sağlamıştır.

Makaleler örnekleme/çalışma grubuna göre incelendiğinde, araştırmaların daha çok metinler üzerinde yapıldığı görülmüştür. Lisans düzeyindeki akademik yazma derslerine olan ihtiyaç ve derslerde karşılaşılan sorunların tespiti için lisans öğrencileri de akademik yazma odaklı araştırmalarda katılımcı olarak rol almışlardır. Öğretim elemanları, lisans mezunları ve lisansüstü mezunlarının ise kısıtlı sayıda araştırmada katılımcı oldukları görülmektedir. Kan (2017) da, akademik yazma alanında yapılan tezlerin genelinde örneklem/çalışma grubu olarak metinlerin seçildiğini belirtmiştir. Akademik yazma sürecinin bir bilgi edinme süreci değil bir beceri kazanma süreci olduğu göz önüne alındığında akademik yazma becerisini aktif olarak kullanacak olan hedef kitleye yönelik, işleve dayalı, uygulamalı çalışmaların artırılması gerektiği söylenebilir.

Makaleler veri analiz yöntemleri incelendiğinde, araştırmalar sonucunda elde edilen verilerin en çok betimsel analiz yöntemi (23) kullanılarak analiz edildiğini görülmektedir. İkinci olarak içerik analiz yönteminin (18) kullanıldığı, tematik analiz ve bibliyometrik yöntemin ise makalelerde az sayıda tercih edildiği tespit edilmiştir.

Akademik yazma alanında yazılmış makalelerin konuları incelendiğinde, en çok metinlerin yapısal incelemelerine (10) yer verildiği ve bu çalışmaların Türkçede akademik yazma odaklı çalışmalar olduğu dikkat çekmektedir. Makalelerin giriş ve sonuç bölümleri, sıklıkla kullanılan ifadeler ve kalıplar yapısal inceleme konulu makalelerde ele alınmıştır. Akademik yazma sürecindeki ihtiyaçlar, sorunlar, çözüm önerileri (9), yazma stratejileri, yöntem ve teknikler (8) akademik yazma ile ilgili görüşler (6) ve geribildirim uygulamaları (3) diğer konulara göre daha sıklıkla makalelere konu edinilmiştir. Akademik yazma alanında makalelerde Türkiye genelinde 11 farklı konuya yer verilmesi bu alanda daha çok çalışma yapılması gerektiğini, bu alanda geliştirilmesi ve incelenmesi gereken birçok konu olduğunu da vurgular niteliktedir. Bu araştırmanın bulgularını destekleyici şekilde Kan (2017) da akademik yazma alanındaki tezlerin konu çeşitliliğinin de yeterli sayıda olmadığını, tezlerde genellikle yapısal incelemeye yer verildiğini tespit etmiştir. Nitekim akademik yazma sadece dil, eğitim ve veya edebiyat alanları için değil bilimsel metinlerin yer aldığı tüm bilim dalları için bir ifade aracı kullanılmak zorundadır. Bu zorunluluk da akademik yazma ve akademik yazmanın eğitimi, öğretimi konusunda çeşitli araştırmaların ve uygulamaların yapılmasını gerektirmektedir.

Kaynakça

- Aydın, G. (2015). Türk dili ve edebiyatı hizmet öncesi öğretmen eğitiminde yansıtıcı öğretim uygulamalarının akademik yazma becerilerine etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Erzurum
- Azizoğlu, N., Demirtaş Tolaman, T., İdi Tulumcu, F. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma becerisi: karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2 (1), 7-22.
- Bowker, N (2007). *Academic writing: A guide to tertiary level writing*. Palmerston. <http://owll.massey.ac.nz/pdf/Academic-Writing-Guide.pdf>
- Davidson, P. (2019). *What is academic writing?* In Zoghbor W, Alami S, & Alexiou T (Ed.), Open University.
- Ergişi, A. & Kozaner Yenigül, Ç. (2020). Öğretmen adaylarının akademik yazma eğitimine yönelik görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (21), 100-125. DOI: 10.29000/rumelide.835421
- Gillet, A., Hammond, A. & Martala, M. (2009). *Successful academic writing*. Pearson Education Limited.
- Hartley, J. (2008). *Academic writing and publishing: A practical handbook*. Routledge.
- Kan, M. (2017). Türkiye’de akademik yazma alanında yapılan lisansüstü tezler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6 (2), 1037-1048.
- Karagöl, E. ve Deniz, K. (2017). Akademik Yazma Açısından Makale Hakem Değerlendirme Formları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 12(34), 143- 162.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2020) Yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme: Web of Science veri tabanında eğilimler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 67-86.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Kurudayıoğlu, M. & Çimen, L. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin akademik yazılarında etkileşimli üstsöylem belirleyicilerinin kullanımı. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16 (31) , 3899-3923 . DOI: 10.26466/opus.771950

- Leki, I. (1998). *Academic writing*. Cambridge: Cambridge University
- Monippally, M. M., & Pawar, B. S. (2010). *Academic Writing : A Guide for Management Students and Researchers*. Sage Publications
- Murray, R. & Moore, S. (2006). *The handbook of academic writing -a fresh approach*. McGraw-Hill Education
- Oshima, A. & Hogue, A. (2007). *Introduction to academic writing*. Pearson-Longman.
- Samigullina, A. D. (2018). Teaching first year students features of academic writing (complexity, formality, objectivity, responsibility). *Russian Linguistic Bulletin*, 2, 38–41.
- Sanches, T. (2019). *Improving the academic writing experience in higher education*. Nova.
- Sarıkaya, B. (2021). *Akademik dil ve yazının önemi. Türk dili 2 akademik yazma eğitimi*. Pegem Akademi.
- Seyedi, G. (2019) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi
- Tok, M. (2013). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma ihtiyacı*. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (23), 1-25.
- Van de Poel, K., & Gasiorek, J. (2012). Effects of an efficacy-focused approach to academic writing on students' perceptions of themselves as writers. *Journal of English for Academic Purposes*, 11(4), 294-303.
- Whitaker, A. (2009). A step-by-step guide to writing academic papers [E-kitap]. City University of Seattle <http://www.vsm.sk/Curriculum/academicssupport/academicwritingguide.pdf>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- YÖK (2017). Türkçe öğretmenliği lisans programı. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Turkce_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf
- Yüksek Öğretim Kurumu. (2021). <https://istatistik.yok.gov.tr> adresinden 10.08.2021 tarihinde alınmıştır.